

ע"פ 13261/10 - פרקליטות מחוז מרכז - פלילי נגד אמרנון עמנואל, סגילת עמנואל, מרדיי משה ממן, חנה ממן כולם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 13261-10-19 פרקליטות מחוז מרכז - פלילי נ' עמנואל ו א' |
תיק חיצוני: תיק עזר

בפני	כבוד השופט מרשק-מרום, אב"ד
	כבוד השופט עמיתה בוסtan
	כבוד השופט ניר-נאוי
מערערים	פרקליטות מחוז מרכז - פלילי
	במציאות עו"ד מيري ביטון-הראל
נגד	
משיבים	1. אמרנון עמנואל 2. סגילת עמנואל 3. מרדיי משה ממן 4. חנה ממן כולם עו"ד עזה"ד שושן בר-עוז ופהד חאג'

פסק דין

1. ערעור המדינה על הכרעת-הדין של בית המשפט השלום ברמלה (כב' השופט ابو-שחאה) בת"פ 16-06-8458 שניתן ביום 8.9.19, ובו זכו ארבעת המשיבים מביצוע עבירות של **קשר לביצוע עון לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977** [להלן: "חוק העונשין"] ו**קבלת דבר** במרמה **בנסיבות חמימות ובצורתה** לפי סעיפים 415 סיפה + 29 לחוק העונשין; המשיב 1 [להלן: "המשיב"] זוכה, בנוסף, מביצוע עבירות של **רישום כוזב במסמכי תאגיד** לפי סעיף 423 לחוק העונשין **וזיהוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות חמימות לפי סעיף 418** לחוק העונשין.
 2. המשיב 1 נשוי למשיבה 2 [להלן: "המשיבה"], ומשיבים 3 ו- 4 הם ילדיה של המשיבה [להלן: "הילדים"] או "המשיב 3" וה"משיבה 4", וצוין בכתב-האישום, כי המשיב משמש להם כאבא.
- המשיב והמשיבה עבדו בעת הרלבנטית בחברת "יוניילוור" [להלן: "החברה"], העוסקת בייצור ושיווק מוצר מזון בישראל ולה מספר מפעלים. לצורך הפצת הסחורה, מפעילה החברה "מערך שטח" הכולל בין היתר סדרנים, שתפקידם לסדר את המוצרים על מדפי הסניפים. לעיתים, ולצורך תגבור תקופות עומסות, העסיקה החברה גם סדרנים באמצעות חברות כוח אדם, אשר עבדו מספר ימים מעת לעת ולפי הצורך בלבד (להלן: "עובדים יומיים"). דיווחי שעות העבודה והשכר של העובדים היומיים מולאו באופן יידי ולא ממוחשב.

המשיב עבד בחברה מאז שנת 1997 ושימשה כסדרנית. המשיב עבד בחברה מאז 1979, ומשנת 2008 שימש כמנהל המידע והביקורת במערך השטח, כאשר בין היתר היה אחראי על העסקת עובדים יומיים ופועל בנושא זה מול סניף רملה של חברת כוח האדם "דנאל". המשיב נהג להעיר מדי חדש את דיווחי שעות העבודה של העובדים יומיים ל"דנאל" לצורך חישוב השכר, וקיבל מ"דנאל" חשבוניות לאישור על ידי החברה.

נטען בכתב-האישום, כי עובר לספטמבר 2009, קשו המשיבים קשור להונאות את החברה: הילדים ירשמו בaczב כעובדים יומיים בחברה, ויקבלו שכר מבלי שייעבדו בה בפועל, תוך ניצול תפקידו של המשיב.

במסגרת הקשר, דאג המשיב לרשום את הילדים כעובדי "דנאל", ובכך "להעסיקם" בחברה לתקופות של תשעה חודשים לסירוגין (משיב 3: 9/09-6/10, 4/11-12/11, 10/12-6/13; משיב 4: 7/10-3/11, 1/12-9/12, החל מחודש 7/10, העבר שכרם של הילדים לחשבון בסניף קריית ביאליק של בנק לאומי, הרשם על שמה של המשיבה ומוציא בשימושה הבלעדי.

בתקופות שפורטו לעיל, העביר המשיב דיווחי צב לשתי החברות; כמעט בכל חודש, דיווח כי הילדיםעבדו במלוא ימי העבודה בחודש, בנגד למתכונת התעסוקה הרגילה של עובדים יומיים. לעיתים, דיווח המשיב על שעות עבודה מעבר לימי העבודה התקנים בחודש (שבתוות וחגים), וכן על שעות נוספות רבות. במקרה אחד אף דוח על עבודה של משיב 4 ביום כיפור. המשיב קבע את שכר הילדים כגובה יותר מאשר יתר העובדים יומיים, והנחה לשלם להם הוצאות נסיעה גבוהות יותר. בחלק מהתקופות, דיווח המשיב על עבודות הילדים בעת שהו בשירות חובה בצה"ל. בחודשים 12/9-1/12 דוח על שעות עבודה של המשיבה 4, שעיה שירותה כחילת בעות הבוקר ועובדת כקופה באסניף הסופרמרקט "רמי" לוי" בשעות הערב. במספר מקרים, דיווח המשיב על עבודות הילדים עת שבו מוחוץ לישראל (משיב 3: 6/11, משיב 4: 8/12). בנוסף, דיווח המשיב על עבודות המשיב 3 בעת שהה בכלא צבאי (6/10).

בחודשים 1-2/12 זיף המשיב או מי מטעמו את חתימת סמכ'ל הלוגיסטיקה בחברה על גבי החשבוניות מ"דנאל", שפרטו את שכרה של המשיבה 4.

בחודשים 9-12/12 וכן 3/13, זיף המשיב או מי מטעמו את חתימת מנהל מערכת השטח בחברה, על גבי החשבוניות מ"דנאל", שפרטו את שכרם הילדים.

בחודש 6/13 רשם המשיב את גילה באבו [להלן: "גילה"], הגרה בשכנות לו, כעובדת יומית ב"דנאל". גם שכרה של גילה הועבר לחשבון הבנק הנ"ל, במקביל לשכרו של משיב 3 בחודש זה. גילה עבדה בפועל ארבעה ימים בלבד, וקיבלה 200 ₪ בזמן כתשלום על כן, מאת המשיבה. כל זאת, בעוד המשיב דיווח ל"דנאל" כי גילה עבדה במשך כל אותו החודש, לרבות שעות נוספת.

בשל שלל דיוחי הczb, קיבלו המשיבים סכום כסף כולל של 2162,390 ₪.

הכרעת-הדין של בית-המשפט קמא

3. בהכרעת-הדין נקבע בتمכית, כי לא הוכח שהמשיב הוא שמיילא את טבלת הדיוח, ודיווח בפועל על עבודתם של הילדים. בנוסף, כלל הראות הנسبתיות בכל הנוגע לכך שהילדים לא עבדו בפועל בחברה, אינן מקומות תשתיות ראיות מפלילה. נפרט להלן את עיקרי הכרעת-הדין.
4. בית-המשפט קמא קבע, כי המחלוקת המרכזית היא בשאלת האם הילדים גילהו אכן עבדו כעובדיהם יומיים בחברה.
5. בית-המשפט קמא קבע, כי היו כשלים במנגנון הפיקוח על המשיב, היוצרים כשלים בראיות הטעיה. בקביעה זו, התייחס בית-המשפט קמא להעדר קיוםם של קריטיסי נוכחות ב"דנאל" עברו העובדים היומיים. כן הבהיר באשר ל"עלומת זהות מלא הטבלאות": בית-המשפט קמא התייחס לעדותו של המשיב אשר טען שלא מילא את הטבלאות אלא גורמים מתוך "דנאל" והוא רק אישר את הנתונים, וכן כי הסתמכך על פיקוח שנערך על-ידי עובד פנימי של החברה, ר'ימונד בסטייקר [להלן: "ר'ימונד"]; למורת שעדות זו לא עלתה בהודעתו במשטרה, קבע בית-המשפט על בסיס הראיות שהו לפניו כי אין מדובר בטענות בעלים, והמשטרה חדרה בכך שלא חקרה את נציגו "דנאל" הרלבנטיים. על רקע האמור, בית-המשפט קבע, כי המערערת לא עמדה בנטול הבאת הראיות הראשוני להוכחת טענתה, וכן נכשלה בהפרצת טענות המשיב לפיהן מי שמיילא את הטבלאות הם עובדי "דנאל".
6. בית-המשפט קמא קבע כי די בנסיבות אלו על מנת לזכות את כל המשיבים מכל המיוחס להם בכתב האישום. המשיב בצוירוף חותמתו, לא ניתן להוכיח כי תכני הטבלאות כזובים.
7. בית-המשפט קמא התייחס לחקירה פנימית שנערכה על-ידי קב"ט החברה על-מנת לברר את החשד, וכן כי החברה היא זו שהגישה תלונה במשטרה בעקבות החשד שהתעורר כנגד המשיבים. כל זאת, בהקשר ל nomine נוכחות אותו החזק בסטייקר, אשר כלל לא זמן לחקירה במשטרה ובינתייםם הימנים נזרקו. החברה המשיכה - במקביל לחקירה המשפטית - בניהול חקירה פנימית, במסגרת גבהתה תצהיר מר'ימונד, בו הציג האחרון את הימנים. בבית-המשפט, אישר ר'ימונד את ביצוע הרישום ביוםנים, והעבירתם לאישורו של המשיב. בית-המשפט קבע, כי נפלו מספר פגמים באופן התנהלות החברה במהלך החקירה הפנימית, אשר פגעו בזכותם של המשיבים להליך הוגן.

- .8. בית-המשפט קמא קבוע, כי לא היה פיקוח כלשהו על פעולות המשיב בונגע להעסקתם ואישור שכרם של העובדים היומיים - לא בדרגת ניהול גבוה, לא "מהדרג שמצדיו", וכן לא מהדרג שמתחתיו.
- .9. בית-המשפט קמא קבוע גם, כי נפלו סתיירות בעדויות של המשיבים, אך אין בכך כדי לשנות את הקביעה שהמערערת לא עמדה בנטול הראשו להוכיח כי הילדים וגילו לא עבדו, באשר לא הצלחה לבסס תשתיית ראייתית מפלילה שנייה לבסס עליה ממצא עובדתי מרשייע כנגד המשיבים.
- .10. הריאות הנسبתיות שהובאו בהקשר של הילדים: בית-המשפט קמא קבוע כי חלק מהראיות מהם עליה כי הילדים שבו בח"ל בזמן שלכאורה עבדו, איןן קובלות או שלא הזכרו מועדים מדויקים; העובדה ששכר הילדים הופקד בחשבון הבנק של גילה, אינה בגדר ראייה מחשידה כלפי המשיב והמשיבה; לא הוכח שהמשיבה 4 עבדה בשתי עבודות בזמן היוותה חילת בשירות סדיר, בשל מחדלי חקירה, לא הופרכה טענתו של המשיב 3 כי חurf היותו לוחם בשירות סדיר שילב בין שירותו הצבאי לבין העבודה. עם זאת נקבע, כי כן הוכחו מספר ראיות נسبתיות "מחשידות": המשיב 3 שהה בכלא צבאי במהלך עשרה ימים בהם היה אמור להיות בעבודה; רישום הילדים כעובדים יומיים לתקופה המקסימלית המותרת; שולם שכר גובה לילדים בגין עובדים יומיים אחרים; התבצע רישום מופרז, לרבות בשבתו ביום כיפור, של ימי עבודה לילדים; נרשמו חשבונות נפרדות עבור הילדים משאר העובדים היומיים.
- .11. בית-המשפט קמא קבוע, כי אין בצירוף חמש הריאות הנسبתיות המחשידות שהובאו, כדי ליצור תשתיית ראייתית מפלילה כנגד המשיבים, שכן יש להראות שהרשעה היא המסקנה היחידה האפשרית מצירופן של כל הריאות הנسبתיות המחשידות, ובית-המשפט קמא לא התרשם שכך הם פני הדברים. נקבע, כי אין די ב"חזקת הפיקטיביות" שנוצרה - לאור קיומם של ימים אשר ברור שהמשיבים לא עבדו בהם (כגון יום כיפור) ובכל זאת דוחכו שעות בעבודה - כדי להעביר את נטול הראייה למשיבים, כיוון שלא הוכח על-ידי המערערת כי המשיב הוא זה שמליא את הטבלאות. העבריות שייחסו למשיבים נושאות בתוכן יסוד נפשי של "כוונה לרמות" אשר לא מוכח בענייננו לגבי מי מהמעיברים, והמערערת אף לא הוכיחה כי העובדים היומיים של החברה היו אחראים על מילוי ימי ושבות העבודה בטבלאות. על כן, נקבע כי קיימים קושי אינהרנטי בקביעה כי המשיבים פעלו במרמה.
- .12. לסיכום, קבוע בית-המשפט קמא כי המערערת לא הוכיחה שהילדים לא עבדו, ולכן אין מקום לבדוק אם הם הצלחו לעורר ספק סביר שהם אכן עבדו.
- .13. באשר לעניינה של גילה נקבע, כי מדובר בדיות של גילה אל מול עדות המשיב, כאשר עדותה של גילה איננה נתמכת בראיות אחרות ובית-המשפט קמא לא השתכנע מטענותיה. בנסיבות אלו, לא נמצא בסיס ראייתי משכנע להעדפת גרסתה של גילה, בהיותה עדות ייחודית, על פני גרסתו של המשיב.
- .14. בית-המשפט קמא קבוע, כי סוגיות הוכחת ה"מרמה" תלויות בשאלת הבסיסית האם הוכח שהילדים

ויליה לא עבדו, ולאור התוצאה אליה הגיעו, נקבע כי יש לזכות את המשיבים מעבירה של קבלת דבר במרמה ואת המשיב מעבירה של רישום כוזב במסמכי תאגיד. כך הם פנוי הדבר גם באשר לעבירה של קשרית קשור, כאשר בנוסף לא הובאו ראיות שמכוחן ניתן ללמוד שהמשיבים "כרתו ברית" ביניהם לבצע עבירה של קבלת דבר במרמה.

.15 בית-המשפט קמא קבע אף כי יש לזכות את המשיב מביצוע עבירה של זיופ מסמך בכונה לקבל דבר באמצעות נסיבות חמורות לאחר שסקר את עדי הטעיה אל מול המשיב והגיע למסקנה הולוגית לפיה המשיב לא היה צריך לחתימתו של מי מבעלי התפקידים על-מנת לאשר את החשבונות.

nymoki הערעור

.16 תמצית הטענות בערעור הן כדלקמן: שגה בית-המשפט קמא בהרחבת ירידת המחלוקת בין הצדדים, בחוסר התאמה לגרסאות המשיבים; שגה בית-המשפט בהתייחסות סלקטיבית לגרסאות המשיבים, ובאי מתן משקל לעדויות אחרות; שגה בית-המשפט עת העניק משקל יתר למחדלי חקירה ולהיעדר מגנוני פיקוח מצד החברות; שגה בית-המשפט קמא בניתוח הראיות הנسبתיות שהובאו, ובהתעלמו מראיות נסיבתיות נוספות.

.17 המדובר במקרה חריג שמצדיק התערבות של ערכאת הערעור, שכן ניכר כי התשתית הראיתית שהוצגה בפני הערכאה הדינית אינה תומכת בקביעותה בדבר ממצאי העבודה.

.18 בית-המשפט קמא שגה עת דין בשאלת זהויות של המשיב כמו שדיוח על עבודתם של המשיבים, שעה שהמשיבים לא כפרו בעובדה זו, הודה בה במענה לכתב-האישום ובהודעותיהם במשטרה, ואף הוגשו ראיות מוסכמתות בעניין - כך שבית-המשפט קמא למעשה הרחיב את ירידת המחלוקת.

.19 שגה בית-המשפט קמא עת לא בבחן את גרסת המשיב מכלול, לא קבע קבועות מהימנות לגביה, וביסס הכרעתו על חלקים בגרסה המשפט בעדותו, תוך שהוא מתעלם מחלקים מהותיים ממנו. גם אם יש לקבל את עדותו של המשיב בפני בית-המשפט, לפיה טבלאות הדיווח מולאו טכנית בידי גורם "דנאל", הרי שגם לגרסתו, הדיווח המהותי בוצע על ידו.

.20 גם בסיכון ההגנה, לא ביקשו המשיבים לחזור בהם או להסתיג מطلبאות הדיווח.

.21 בהינתן כל האמור, השאלה היחידה שעמדה לפתחו של בית-המשפט קמא היא, האם ביצעו

הילדים וגילתה את העבודה בחברה בפועל. המערערת הוכיחה מעבר לכל ספק סביר, על בסיס מכלול עדויות המנהלים הרלוונטיים ועדותו של רימונד, כי איש לא הכיר את הילדים; מעדיות אחרות, טבלאות הדיווח ותלוší השכר של הילדים הוכיח כי גובה השכר שקיבלו היה חריג באופן בלתי סביר ביחס למשרה שדווחה, כאשר בנוסף, דוח על עבודה בשבתו וב חגיגים וכן בזמן שהילדים שבו בחו"ל. כן הוכיח, על בסיס תדפיים החוגרים של הילדים, כי הם שרתו בתקופה הרלוונטית בשירות צבאי סדיר, עובדה אשר נסיבותיה אין מתיישבות עם העבודה בחברה. מעדיות תביעה ומיללים עולה, כי בחלק מהתקופה הופרדו החשבונות הנוגעות לילדים מיתר העובדים היומיים, בהוראת המשב, באופן המלמד על היהת הדיווח כזוב.

.22 עדותה של גילה, שהעידה כי גויסה על ידי המשב ועבדה בחברה ימים בודדים, בשונה מדיווח המשב לחברה, מחזקת את התשתית הראיתית המצביעת לעיל.

.23 חלק מהארגון הראיתי הוא גרסתם הכבושה ורכזות הסתרות של המשיבים. מן הצד האחד, נמנע בית-המשפט קמא מבחינה מהותית ומלאה של גרסאות המשיבים, ומן הצד השני, ביסס חלקים מהכרעת הדין באופן סלקטיבי על גרסאות אלו. כפועל יוצא מכך, דחה בית-המשפט בשגגה עדויות תביעה רבות, אשר מקעקעות את מהימנות המשיבים.

.24 בנוסף, שגה בית-המשפט קמא עת בוחן את גרסת העודה גילתה עדות יחידה, ובמנותק מיתר הראיות. בית-המשפט קמא שגה גם עת העדיף את גרסת המשיב על פי גרסת העודה, על אף שנמנע, כאמור, מבחינה מלאה של גרסתו. גרסתה של גילה עקבית, מהימנה, וועלה בקנה אחד עם יתר הראיות בתיק, באופן שיש בו כדי לבסס את אשםת המשיבים במינוים להם.

.25 ב"כ המערערת הדגישה, כי ככל, בית-המשפט קמא נמנע מקביעת מצאי מהימנות לגבי העדים, ומשכך אין מנעה כי ערכאת הערעור תתעורר ממסקנותיו בעניין זה.

.26 שגה בית-המשפט קמא עת העניק משקל של ממש להיעדר מנוגנו פיקוח על המשיב ולמחלדי החקירה. בנסיבות המקירה, מוטב היה לו מנוגנו הפיקוח על המשיב היו הדוקים יותר, וכן אין מחלוקת כי ניתן היה לבצע פעולות חקירה נוספת שיזקקו את הראיות כנגד המשיבים. עם זאת, הארגן הראיתי שהוגש מספק, ויש בו כדי לבסס את הרשות המשיבים במינוים להם.

.27 שגה בית-המשפט קמא עת בוחן את הראיות הנסיבתיות במנותק מיתר הראיות ועדוי התביעה. צבר הראיות הנסיבתיות מוביל למסקנה אחת, והיא כי המשיבים כלל לא עבדו בחברה בתקופה הרלוונטית. בית-המשפט קמא התעלם מראית נסיפות שהונחו בפניו. יתרה מכך, לא ברור איזה הסבר חלופי, שאינו בגדר השערה, מתאים לריאות שהוצגו ומדווע לא תואר בהכרעת-הדין, ولو בקווים כלליים. בית-המשפט קמא לא ישם את המתווה המשפטי הנכון שנקבע בפסקה, לבחינתן של ראיות נסיבתיות, ובפרט, נמנע מבחינת גרסאות המשיבים.

.28. נוכח האמור, יש להתערב ב"מסקנות הלוגיות שהוסקו מהריאות הנسبתיות", ולקבוע כי הילדים גילה לא עבדו בחברה בתקופה הרלוונטית, ועל כן השכר התקבל במרמה. גדר ההתערבות של ערכאת הערעור הוא רחב יחסית, כשמדובר בבחינת הסקת המסקנות מהמצאים העובדיים ולא בנסיבות העבודה והמהימנות עצם.

.29. לאור האמור, הוכח מעבר לכך ספק סביר כי המשיבים ביצעו את המיחסם להם בכתב האישום, אשר על כן, מתחזק בית-המשפט לקבל את הערעור, להרשיע את המשיבים בעבירות המיחסות להם, ולהחזיר את הדיון לבית-המשפט כמו לצורך טיעונים לעונש וגזרת הדין מחדש.

תשובה ב"כ המשיבים

.30. ב"כ המשיבים סמרק ידו על הכרעת-הדין של בית-המשפט כמו, שلتענתו היא מפורטת ויסודית, כוללת התיחסות לכל סוגיה שהועלתה.

.31. ערעור המדינה מופנה כלפיו כלפיו וממצאי העובדיים של בית-המשפט כמו, שבו כי אל לה לערכאת הערעור להתערב בהן, גם לאחר שבית-המשפט כמו נחשף למלא חומר הראות והעדויות.

.32. צדק בית-המשפט כמו משקבע קיומם של כשלים ראיתיים, כשברקע חקירה אזרחית של החברה, אשר לא הקפידה על תפיסה וсмерירה של חומר ראיות - ובמיוחד חומר חקירה משמעותי-כך כמו היומנים של רימונד, מכולם ניתן היה לדלות קיומם של רישומים וטבלאות נוכחות של העובדים הקיימים. אך גם, לא הוצגו כל ראיות לגבי מנגנון פיקוח על העובדים הקיימים.

.33. המערעת לא הביאה כלל עדים מחברת "דנאל"; עדים אלהיכלו גם הם להעיד באשר לסוגיה המרכזית של ملي' טבלאות השכר של העובדים הקיימים שבהם תועדו הימים וסך-הכל השעות שבהם עבדו העובדים הקיימים בחודש מסויים. מנגד, הביאה המערעת עדים לא רלבנטיים של גורמים בכירים מהחברה, כפי שקבע בית-המשפט כמו.

.34. בית-המשפט כמו צדק בכל קביעותו באשר לראיות הנسبתיות שהוצגו, ועל כן אין להתערב בمسקנותו לפיה המערעת לא עמדה בנטל הראשוני המוטל עליה.

.35. בית-המשפט כמו סקר את עדויות ההגנה ביסודות, ואין להתערב בمسקנתו שאין בהן כדי למלא את החסר שבראיות התביעה.

.36 בית-המשפט קמא לא הרחיב את המחלוקת כנטען על-ידי המערערת, שכן לא הייתה כל הסכמה כי המשיב הוא זה שמיילא וערך את הטבלאות אלא רק אישר ושיגר אותן. מתווך חילופי המיללים בין המשיב לבין חברת "דנאל" עולה, כי מי שמיילא או למצער היה מעורב במילוי הטבלאות, הם גורמים בחברת "דנאל", אשר כאמור המערערת לא הביאה אותן לעדות. על-פי הפסיכיקה, אי התיאצבות העדים הרלבנטיים עומד לחובת המערערת, ויש בכך כדי לחזק את גרסת המשיב לפיה לא הוא זה שמיילא באופן אישי את הטבלאות. עדים אלו לא נחקרו במשטרה, גם לאור העובדה שהחברה לא טרחה לידע את המשטרה בדבר קיומם.

.37 העדים היחידים שהובאו להוכחת העובדה הנטענת שהילדים לא עבדו כלל, היו שמנוה עדות, אשר לא מסרו עדות במשטרה אלא רק חתמו על תצהיר בפני עורך-דין של החברה, כאשר תצהירים אלו נמסרו למשטרה.

.38 לאור האמור, כפי שקבע בית-המשפט קמא, המדינה לא עמדה בנטול המוטל עליה, ואין כל מקום להתערב במצבים ובנסיבות שנקבעו על-ידי בית-המשפט קמא.

דין והכרעה

.39 נאמר כבר, כי החלטנו לקבל באופן חלקו את הערעור, להורות על ביטול הכרעת-הדין ובהתאם לסמוכותנו מכח סעיף 213 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 [להלן: "החסד" פ"] להחזיר את התקן לבית-המשפט קמא בכפוף להנחות שאוון נפרט בהמשך.

.40 אנו כמובן ערים לכלל לפיו, אין זו מדרכה של ערכאת הערעור להתערב במצבים עובדיים ובנסיבות מהימנות, וזאת לנוכח יכולתה של הערכאה הדינונית להתרשם מן העדים באופן ישיר ובלתי-Amצעי. יחד עם זאת, בפסיכיקה הוכרו חריגים ל"כלל אי-התערבות" הנ"ל. כך, למשל, ניתן ותהי הצדקה להתערבותה של ערכאת הערעור, מקום בו מצאה של הערכאה הדינונית מסתמכים על שיקולים שבhogion, או כאשר מצאים אלה אינם מבוססים על התרשות ישירה מן העדים, שכן במקרים שכאליה הערכאה הדינונית אינה מיתרונ על פני ערכאת הערעור. מעבר לכך, נפסק כי ערכאת הערעור תסטה מכלל אי ההתערבות גם כאשר היא מתרשמת כי קיימות סתיות היורדות לשורש הדברים בעדויות שנשמעו, אך אלה לא זכו להתיחסות מספקת של הערכאה הדינונית, או כי קיימת טעות מהותית ובולטת בהערכת מהימנות העדויות (ראו, למשל: **אבשלום נגד מדינת ישראל** [8.9.2011], פסקה 19; **ע"פ 746/14 יונתן בן היילו יmr נגד מדינת ישראל** [31.05.2016], פסקה 34).

.41 עניינים של המשיבים נופל בוגדר אותם החרים המחייבים את התערבותינו בחלוקת מהנסיבות העובדיים ומספר מסקנות של בית-המשפט קמא. אנו מקבלים את גישת המערערת לפיה, בית-המשפט קמא אכן הרחיב את יריעת המחלוקת, כפועל יוצא ממשאי עובדה שלא לצורך בעת שלא

היי בחלוקת בין הצדדים, ובנוספַף לא קבע כלל ממצאי מהימנות לגבי מי מהצדדים, באופן אשר מאפשר את התערבותתנו.

הסוגיה הראשונה - זהות מלא הטבלאות

- .42. בחינת גדר המחלוקת והטענות שהועלו על-ידי ב"כ המשיבים מעלה, כי לא עלתה כל "תעלומה" באשר לזהות מלא הטבלאות, סוגיה שבית-המשפט קמא סקר אותה בהרחבה, תוך התייחסות לעדויות ולכשלים בחקירה.
- .43. כך, בישיבת המענה שהתקיימה ביום 2.3.17, נמסר במפורש כי המשיב מודה בסעיף 8 לכתב-האישום, דהיינו שהוא מעביר את הדיווחים ואין מחלוקת על כך (פרוטוקול עמ' 7, שורה 6).
- .44. בנוסף, בהודאתו של המשיב במשטרה (ת/1), מסר במפורש כי הילדים היו מדוחים לו על שעות העבודה, וכן כי "**היעתי מלא דוחות הנוכחות היומיות ומעבר לדנאל, מחברת דנאל הייתה שלוחת לי טבלה...**" (שורות 73 - 76); בהמשך אישר, כי הוא היה מסמן את ימי העבודה של הילדים על-**פי הדיווחים שליהם** (שם, שורות 77 - 80; 98 - 101).
- .45. הילדים, המשיבים 3 ו- 4, גם הם אישרו בהודעתיהם במשטרה כי המשיב הוא שמיילא את טבלאות הדיווח, והלכה **למעשה**, דיווח אודות עובודתם של הילדים ושל גילה (ת/3 - שורה 82, ת/4 שורות 40 ו- 70).
- .46. במסגרת פרשת ההגנה (שלא נסקרה בפני עצמה על-ידי בית-המשפט קמא בהכרעת-הדין), הילדים חזרו על גרסה זו והודיעו, כי המשיב הוא שהעביר את הדיווח על עובודתם והוא היחיד שעשה כן (פרוטוקול הדיון מיום 24.3.19; ראו גם סעיף 14 לכתב הערעור, ובמיוחד ישיבת יום 24.3.19, עמ' 364 שורות 7 - 8; עמ' 378 שורות 26 - 27).
- .47. גם המשיב בעדותו בבית-המשפט אישר את האמור בהודעתו במשטרה לגבי **מילוי הדוחות**, אולם בהמשך חזר בו ועל-פני הדברים נראה שהשיב בצורה מתחמקת (פרוטוקול ישיבת 14.3.2019, עמ' 373 שורה 16 - עמ' 374 שורה 31).
- .48. בנוסף לכל אלו, טבלאות הדיווח (ת/27 - ת/35) הוגשوا בהסכמה במסגרת המתווה הדינוני שנקבע בין הצדדים, כשהםüşביבים הסכימו כי לא יעלו כל טענה בדבר העדר קבילותם או לאמתות תוכנם.
- .49. יתר על כן, עיון בסיכון ב"כ המשיבים (בעמ' 259 - 264 לפרטוקול 19.6.17) מעלה, כי הועלו עמוד 9

שלל טענות הנוגעות בעיקר לאופן החקירה, לרבות באשר למעורבותה של החברה בחקירה המשפטית, אך לא עלתה כל בקשה לחזור מהמענה לכתב-האישום או הסתייגות מطلبאות הדיווח שהוגשו.

.50. על כן, אנו מקבלים את גישת המערערת לפיה, המדינה עמדה בנTEL הבאות הראיות הראשוני (כפי שזה הוגדר על-ידי בית-המשפט קמא), ויש מקום לבחון את ראיות התביעה ולקבוע ממצאי מהימנות (לרובות בעניינה של גילה) כמו גם את עדויות ההגנה לגוף (לרובות את גרטתו הכבושה של המשיב) על רקע האמור לעיל.

הסוגיה השנייה - האם הילדים וגילה עבדו או לא עבדו בפועל בחברה

.51. הסוגיה השנייה היא המרכזית, העולה מהמענה שניתן על-ידי המשיבים לכתב-האישום. עיון בمعנה מעלה, כי הילדים לא כפרו בכך שקיבלו שכר מהחברה, לסייעין, לאורך כל התקופה המתואמת בכתב-האישום, וכן הודיעו בכך שהסכמה שהתקבל במצבה הוא זה המצוין בכתב-האישום. כמו-כן אישרו, כי השכר הופקד לחשבון הבנק של המשפחה. על כן, בזיקה למה שקבענו לעיל, גדר המחלוקת צומצם לשאלת האם הילדים וגילה עבדו או לא עבדו בפועל בחברה.

.52. עדי תביעה רבים הובאו לעניין זה, לרבות מנהלים בחברה, ראשות הצוותים, רימונד וגילה עצמה, אשר לא נקבע כל ממצא מהימנות לגביהם.

.53. לטעמנו, אף מבלי להיכנס לתוכן העדויות הנ"ל, שלל הראיות הניסיוניות שעלו מתוך העדויותaporuto על-ידי בית-המשפט, מביאות למסקנה כי התביעה עמדה באותו נTEL ראשוני, וגם כאן היה מקום להתייחס לפרשת ההגנה במלואה.

.54. בית-המשפט קמא מנה תשע ראיות נסיבותיות, ובקשר זה נציין כדלהלן:
א. הוגש תדפיס לגבי מועד הכניסה והיציאה מהארץ של הילדים (ת/5, ת/6), מהם עולה כי אלה שהו בחו"ל בחלק מהימים שדווח כי עבדו. בית-המשפט קמא קבע כי אין מדובר בראיה קבילה, אך ככל שעדותם של השוטר אילן שרון, שהפיק את הפליטים כפיעולות חקירה, הייתה אמינה, נראה כי קביעה זו שגوية, ויש לקבל ראייה זו כחלק מהתשתיות הניסיונית.

ב. בית-המשפט קמא בחר את שאר שמות הראיות הנסיבותיות כל אחת בפני עצמה, ולא עבר לשלב של בחינה כוללת של הראיות ובהמשך גם לא קבע כי עולה מהמלול הסבר חלופי אפשרי אחר.

ג. בסופו של יום, עמדו לפני בית-המשפט קמא הראיות הנסיבותיות הבאות: הילדים שהו בחו"ל במספר ימים בהם דוח שעבדו; השכר שלהם הופקד בחשבון המשיבה; המשיבה 4 הייתה חיילת בשירות סדר

ובמקביל עבדה בשתי עבודות (בחברה וב"רמי לוי", כשעובדת העסقتה בחברה לא הזכרה בקורות החיים שלה); המשיב 3 שירת באומה תקופה כלוחם בשירות סדר; דוח שהמשיב 3 עבר במהלך מס' ימים בהם הייתה בפועל בכלל צבאי; הילדים נרשמו כעובדים יומיים לתקופה המקסימלית; הילדים קיבלו שכר גבוה בגין עבודתם הימית האחרית; הכוח רישום מופרז של ימי עבודה בחודשים מסוימים; הוצאו חשובניות נפרדות לילדים.

.55. נזכיר, כי ההחלטה מחייבת בוחנתן של ראיות נסיבותיות באמצעות בדיקה תלת-שלבית: בשלב הראשון, על בית-המשפט לבחון כל ראייה נסיביתית של עצמה ולקבוע אם יש בה כדי לבסס למצוא עובדי מסויים, תוך הערכת עצמותה ומהימנותה; בשלב השני, בית-המשפט נדרש להתבונן במאגר הראייתי שלם ולבוחן אם יש בו כדי לסביר את הנאשם; בשלב השלישי, מועבר הנintel לכתרפי הנאשם על-מנת שיציע הסבר חלופי הגינוי העולה בקינה אחד עם המאגר הראייתי (ראו, למשל: ע"פ 6392/13 **מדינת ישראל נגד קרייף** [21.1.15], פסקאות 96 - 103; ע"פ 2960/2014 **חן נגד מדינת ישראל** [18.1.2017], פסקה 18). בית-המשפט קמא אמנים פירט בהרחבה וביסודות את ההלכה הפסקה בעניין זה, אך בפועל הסתפק בבחינת הראיות כמתואר בשלב הראשון, וגם זאת ללא קביעת ממצאים מהימנות.

.56. על כן, מבליל היכנס לשאר העדויות, אנו קובעים כי די בצבר זה של ראיות נסיבותיות כדי להביא למסקנה שיש צורך לנתח בשנית את עדויות התביעה, לקבוע ממצאים מהימנות וכן לסקור את עדויות ההגנה לרבות קביעת ממצאים מהימנות לגבי כל אחד מהמשיבים.

.57. באשר לשאר הסוגיות שעלו - כגון המשמעות של העדר מנגן פיקוח מספק על המשיב, קיומם של כשלים בחקירה ואי-הבאת עדויות רלבנטיות, ניהול בית-המשפט קמא כחוותתו ויעניק להם את המשקל המתאים בכפוף כאמור לעיל.

.58. אשר על כן, אנו מקבלים את הערעור באופן חלקי, במובן זה, שאנו מורים על ביטול הכרעת-הדין, ובהתאם לסמוכותנו מכח סעיף 213 לחס"פ אנו מורים לבית-המשפט קמא לכתוב הכרעת-דין בכפוף להנחיותינו שפורטו לעיל. ככל שבית-המשפט קמא יחליט להרשיע את המשיבים, יזמן אותם לשמייעת טיעונים לעונש ויגזר את דיןם.

המצוירות תעבור העתק מפסק-הדין לתיק בית-המשפט קמא.

ניתנה היום, ט"ז חשוון תשפ"א, 02 נובמבר 2020, במעמד ב"כ
הצדדים והמשיבים.

עוֹז בֵּיר נָאִי, שופט

זהבה בוסתן, שופטת עמיתה

דנה מרשק מרום, שופטת